

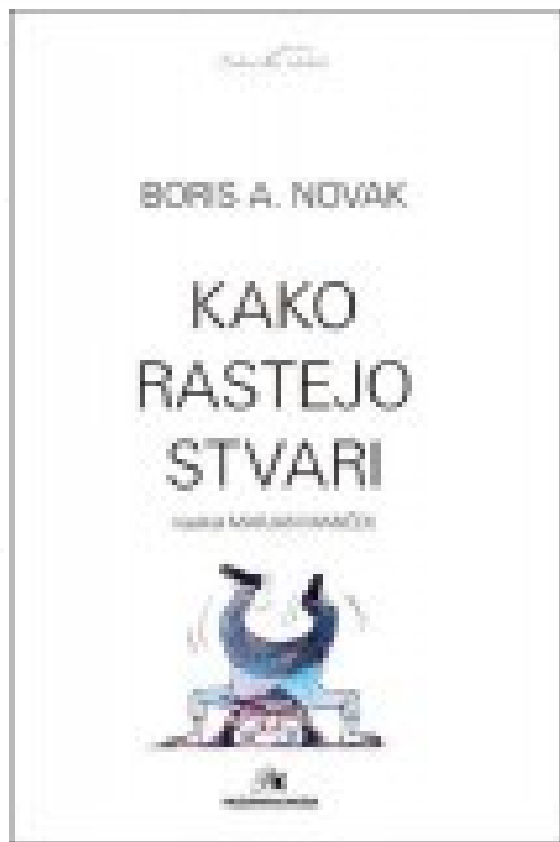
Boris A. Novak

Preneseni pomeni v književnih besedilih

4. Sodelobr@Inica

Sodelovalnica Razredni pouk

Kako rastejo stvari (Boris A. Novak)

**Ko čevelj zraste postane - škorenj,
ko pručka zraste postane - miza,
ko zobotrebec zraste postane - kopje,
ko violina zraste postane - kontrabas,
ko šotor zraste postane - cirkus,
ko hiša zraste postane - nebotičnik,
ko pesem zraste postane - ptica
in odleti v svet.**

Dostop: <https://www.bukla.si/knjigarna/otrosko-in-mladinsko/od-4-do-8-let/pesmice-uganke-in-pregovori/kako-rastejo-stvari.html>

FRAZEM = stalna besedna zveza ali pregovor.

KAJ POMENI
TA BESEDA?

POIŠČI BESEDE S
PODOBNIM POMENOM.

KAKO PREGIBAM
TO BESEDO?

KAKO IZGOVORIM
TO BESEDO?

Kaj pomeni beseda **pomen**?

1. POMEN PRI SLOVENŠČINI

Pomen je to, kar beseda, znak ali gib poimenuje.

razložiti **pomen**

Različne **pomene** besede klop uporabi v povedih.

Zamenjava črke lahko besedi spremeni **pomen**, npr. šala – šola, novo – noro, nama – mama.

Pomen znakov izvemo iz legende, ki jo ima vsak zemljevid.

2. POMEN

Pomen je vloga ali vpliv, ki ga ima kdo ali kaj.

Mesta se med seboj zelo razlikujejo po velikosti, izgledu, starosti, gospodarskem **pomenu**.

Ker ima kulturna dediščina velik **pomen**, jo moramo varovati.

Deževniki se prehranjujejo s prstjo in rastlinskimi ostanki in imajo velik **pomen** za kroženje snovi v naravi.

Ta opis je del Šolskega slovarja, ki je sestavljen posebej za ta portal.

UN SLJ, 2. VIO: prepoznajo svoje in tuje slogovne neustreznosti, jih odpravijo in utemeljijo svoje izboljšave; pri tem si po potrebi pomagajo s slogovnimi priročniki v knjižni in elektronski obliki ter z raznimi jezikovnimi svetovalnicami.

- Dobro zame.
- Ujemi svet.
- Najboljši sosed.
- Kupujem tam, kjer nekaj veljam.
  - V sodelovanju z naravo.
  - Lačen si ful drugačen.

Boris A. Novak

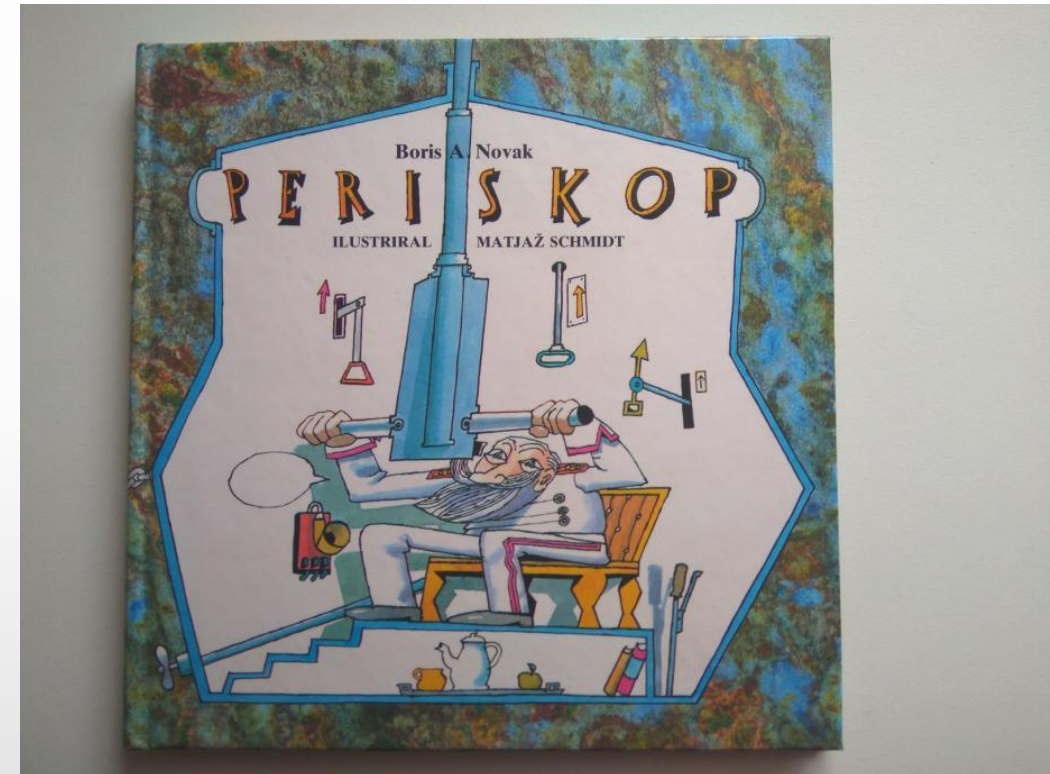
Poezija za otroke

- Prebesedimo besede!, 1981
- Domišljija je povsod doma, 1984
- Periskop, 1989
- Blabla: pesmi in igre za male in velike tigre, 1995
- Zarja časa (upesnitve antičnih mitoloških zgodb, upodobljenih na platnih Narodne galerije v Ljubljani), 1997
- Čarovnije sveta, 1999
- Kako rastejo stvari (izbor), 2004
- Vserimje, 2012

Pravljice:

- Nebesno gledališče, 1990
- Mala in velika Luna, 1994

**SVETLA STREHA VODE.
... JE ŠPRANJA V NEBO.
... JE OKO PODMORNICE.**

Dostop: <https://www.goodreads.com/book/show/52481614-periskop>

<https://www.youtube.com/watch?v=hdQPDHEQmrY>

NEBESNO GLEDALIŠČE

Jezikovne igre (rime, zvočno slikanje, besed, songi)

Tematika iz Nebesnega gledališča - povezovanje elementov pesniškega jezika in dramskega besedila:

- Kaj pesnik posnema z nizanjem besed?
- Katere dele ponavlja in s katerim namenom (čemu)?
- Katere so rimane dvojice besed?
- Katere besede bi še dodal?
- Katere asociacije se ti porodijo ob besedi/besedni zvezi ...?
- Kaj bi se zgodilo, če bi ...?
- Kako vem, da ...?
- Kako narediti ...?
- Kako te pesem nagovarja?
- Katere pesmi vzbujajo podobne odzive kot Nebesno gledališče – in zakaj?
- Katere so nerazumljive, presenetljive besede in besedne zveze? K
- ako se dramsko besedilo in pesem navezujeta na tvoj vsakdan?

Boris A. Novak: Nebesno gledališče

<http://ava.rtv slo.si/predvajaj/boris-a-novak-nebesno-gledalisce/ava2.38228369/>

Predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila:	Oblak je prispodoba radovednega otroka: želi si raziskati, kaj je za obzorjem.
---	--

Nebesno gledališče

- *»Pri pesmih za otroke se igram z jezikom – kakor se tudi otroci radi igrajo z besedami, zvoki, ritmi.« (Boris A. Novak)*
- Jezikovne pesmi in igre za male in velike tigre
- Domišljija je povsod doma
- Čarovnije sveta
- Kako rastejo stvari

NEBESNO GLEDALIŠČE

(B. A. Novak, Nebesno gledališče, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1984.)

OBLAK (*poje*):

raziskat potujem
kaj tiči za obzorjem
kaj očem je skrito
za to čarno črto
polje ali kar konec sveta
prazen nič ali zvezde neba

OBLAK: Ah, čudež nad čudeži! Take lepote še svoj živi dan nisem videl.

MAVRICA (*važno, zapeljivo*): Sem ti všeč, kaj?

OBLAK: Še vprašaš! Kako lepe oči imaš!

MAVRICA: Seveda. Nebesno modra barva je najlepša barva za oči.

OBLAK: In kako lepe lase imaš!

MAVRICA: Seveda. Zlata barva je najlepša barva za lase.

OBLAK: In kako lepe roke imaš!

MAVRICA: Seveda. Rožnata barva je najlepša barva za roke.

OBLAK: Kdo si vendar, lepotica?!

MAVRICA: Mavrica sem, miss narave.

OBLAK: Miss?! Le kaj je to miss?!

MAVRICA: Miss je najlepša lepotica. Tako sem jaz najlepša lepotica narave.

OBLAK: Čigava pa si, lepotica mavrica?

MAVRICA: Moj oče je Sonce, najlepši zvezdnik med zvezdami. Moja mama pa je dež, najlepša oblika vode. Rodila sem se po toči iz objema sončnih žarkov in kapljic dežja.

HRUST HRAST	LEPA LIPA	BI OD SAME JEZE NAJRAJŠI KAR SKOČILA IZ SVOJIH SKORIJ.
SE SKRIJE PRED TEMI MORILCI.	PO TOČI ZVONITI JE PREPOZNO.	SMRT NEVIHTI, SVOBODO NARAVI.

- zavihati si rokave
- pretipati komu kosti
- belo pogledati
- priti na kant
- na vse kriplje
- govoriti, kot bi rožice sadil
- debelo gledati
- prodajati zijala
- bela vrana
- črna ovca
- Jabolko ne pade daleč od drevesa.
- Vrana vrani ne izkljuje oči.

TVORJENJE, (PO)USTVARJANJE OB UMETNOSTNEM BESEDILU

Možnosti za uresničevanje cilja z besedilom *Nebesno gledališče*

Poezija (UN)

Učenci:

- ustvarjajo rime, rimane verze,
- likovno oblikujejo tematski besedni asociogram, razporejajo besede po papirju v likovno pesem, posnemajo likovnost konkretne pesmi,
- nizajo asociacije, prilastke ob opazni besedi (tematskem jedru),
- tvorijo sopomenske nize, nenavadne besedne zveze, pomanjševalnice, metafore, primere, besedne zveze z okrasnim pridevkom.

- Učenci nadaljujejo rimane verze.
- Učenci ustvarijo verze na mestih, kjer jih v besedilu ni.
- Oblikujejo besedne asociogram (obzorje, oblak, nebo), ustvarijo slikopesem.
- Na listke zapišemo posamezne metafore, primere, besedne zveze in učenci vlečejo le-te, ter razložijo pome. Lahko se z njimi igramo spomin, lahko igro bingo.

HRUST HRAST	LEPA LIPA	BI OD SAME JEZE NAJRAJŠI KAR SKOČILA IZ SVOJIH SKORIJ.
SE SKRIJE PRED TEMI MORILCI.	PO TOČI ZVONITI JE PREPOZNO.	SMRT NEVIHTI, SVOBODO NARAVI.

1. VIO

RAZVIJANJE JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZMOŽNOSTI

Učenci in učenke razvijajo poimenovalno zmožnost:

- poimenujejo bitja, predmete, dejanja ... v svoji okolici ali na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami;
- razlagajo dane besede oz. besedne zveze iz besedila in jih smiselno uporabljajo v svojem besedilu;
- navajajo knjižne besede iz istega tematskega polja, z nasprotnim, enakim, ožjim ali širšim pomenom;
- tvorijo manjšalnice in ljubkovalnice, ženski par moškemu in obratno, samostalniške izpeljanke iz glagolov (za živega in neživega vršilca dejanja, za dejanje in prostor dejanja)
- ter pridevniške izpeljanke iz samostalnikov (za svojino in snovnost) ipd.

KNJIŽEVNE ZVRSTI IN VRSTE

POEZIJA

- razvijajo asociativne zmožnosti: iščejo tematsko (osrednjo) besedo v pesmi ter nizajo svoje asociacije;
- zaznavajo rabo čustveno obarvanih besed;

PROZA

- doživljajo interpretativno prebrano pravljico;
- poskušajo brati zgodbo ob znani slikanici s pomočjo ilustracij in delov besedila, ki jih znajo že na pamet;

RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI S TVORJENJEM/(PO)USTVARJANJEM OB UMETNOSTNIH BESEDILIH (PISANJE/INTERPRETATIVNO BRANJE/GOVORJENJE)

- tvorijo sopomenske nize (nevtralna in zaznamovana raba);
- izmišljajo si nove besede (tudi nesmiselnice), besede daljšajo in krajšajo;
- tvorijo nove besede po vzorcu iz besedila;

ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja sestavijo besedilo, v katerega smiselno vključijo nove tvorjenke; nizajo prilastke ob tematskem jedru in tako

- razvijajo zmožnost razumevanja besednih zvez;
  - zapisujejo asociacije ob besedi (tematski besedni asociogram);
- ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja likovno oblikujejo besede in tematski
- besedni asociogram (»slikanje z besedami« ipd.).

Frazeologijo se ponavadi obravnava v sklopu jezikovnega pouka.

Lenka se šeta –

metla pometa.

Lenka počiva –

igla ji šiva.

Lenka pred duri –

BORIS A. NOVAK

VODOMET

noga igra nogomet

roka igra rokomet

lulek igra vodomet

noga riše sled

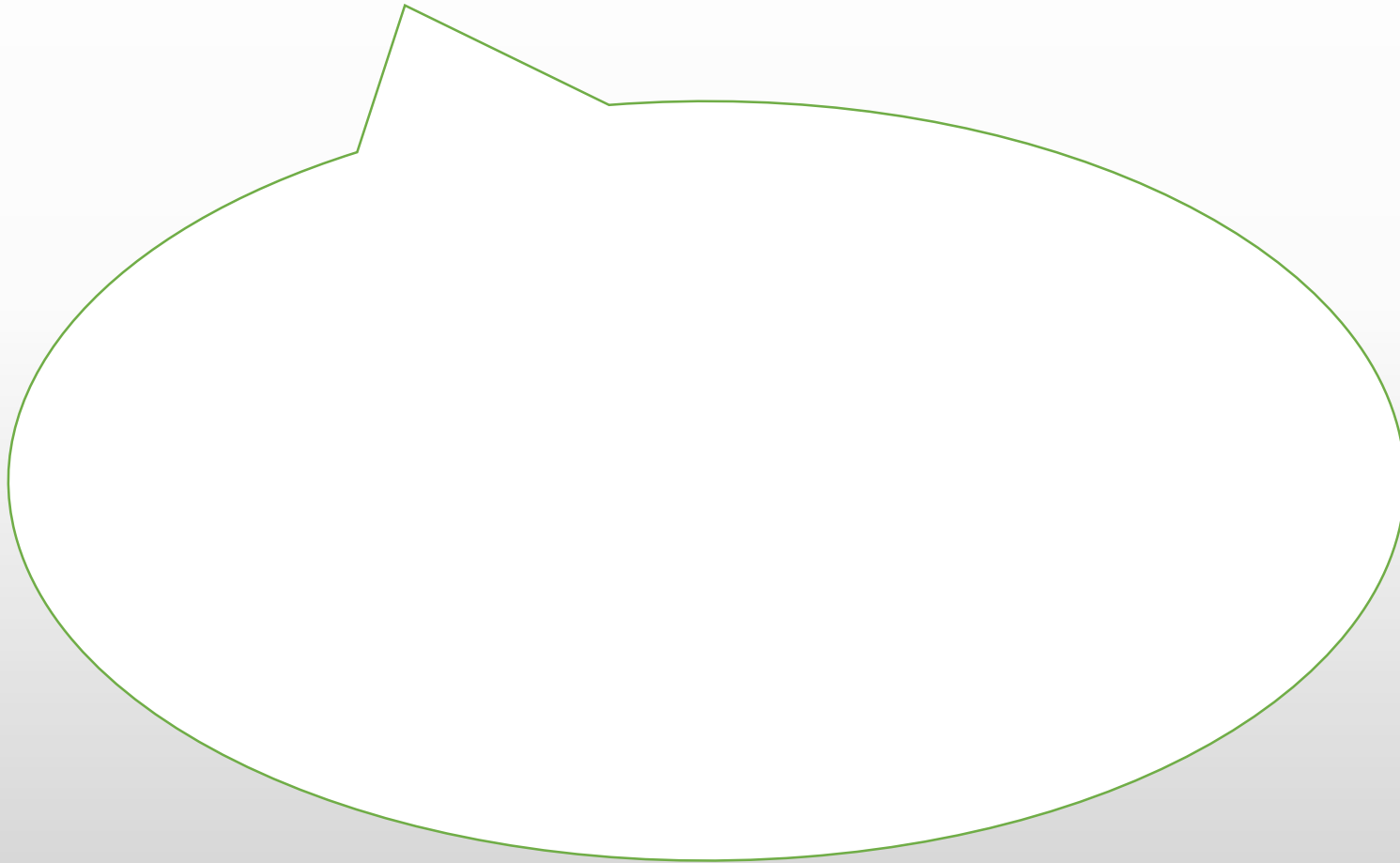
roka boža cvet

lulek zaliva svet

Avtorica: udeleženka Sodelobr@Inice

PADLA MU JE SEKIRA V MED.
Kako si to predstavljaš? Nariši.

2. VIO

RAZVIJANJE JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZMOŽNOSTI

Učenci in učenke razvijajo poimenovalno zmožnost:

- razlagajo dane besede oz. besedne zveze iz besedila in jih smiselno uporabljajo v svojem besedilu;
- navajajo knjižne besede z nasprotnim, enakim, ožjim in širšim pomenom, iz iste besedne družine;
- ob danem korenu navajajo knjižne besede iz iste besedne družine;
- tvorijo pridevniške izpeljanke iz samostalnikov (za izvor in namembnost) ter samostalniške izpeljanke iz pridevnikov (za nosilca lastnosti, napravo in abstraktno lastnost);
- razlagajo dane večpomenske besede in njihove pomene ponazarjajo v povedih;
- v besedilu prepoznajo besede oz. besedne zveze s prenesenim pomenom in jih razložijo;

KNJIŽEVNE ZVRSTI IN VRSTE

- razvijajo asociativno zmožnost glede na besedilno stvarnost (liriko, pripovedno poezijo, nesmiselnice);
- **razlikujejo pomensko podobne besede in njihovo rabo glede na sobesedilo;**
- **zaznavajo in razumejo preproste primere;**
- ugotavljajo njihov učinek v pesmi;
- **v pesmi poiščejo okrasni pridevek in ugotavljajo, kako pomensko dopolnjuje samostalniško jedro;**
- **zaznavajo in razumejo stalne besedne zveze ter prenovitve klišeja;**
- zaznavajo in razumejo poosebitev, na koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja jo tudi poimenujejo ter ugotavljajo njen učinek;

Poimenovalno zmožnost pokaže tako, da:

– **razloži dane besede oz. besedne zveze iz besedila (4., 5., 6. r.);**

- **tvori asociacije ob besedi**, izreka sopomenke, nenavadne besedne zveze, pomanjševalnice, tvori preproste primere (4., 5., 6. r.),
- najde in **poimenuje poosebitev/poosebljenje, ponavljanje** (6. r.).

FLUENTNOST/FLEKSIBILNOST - primer po Žagarju:

NAVODILO: Najdi čim več možnih besed, ki se začnejo s črko k.

ODGOVOR UČENCA: korenje, koruza, kopriva, konj, krt.

Vrednotenje:

5 točk za fluentnost, ker je navedel pet odgovorov (*=zmožnost produkcije velikega števila idej*)

2 točki za fleksibilnost, ker je navedel samo dve kategoriji odgovorov (rastline, živali) (*=zmožnost variranja med različnimi rešitvami problema*)

IGRE ORIGINALNIH ODGOVOROV- npr. Kaj je rdeče?

Običajni odgovori: jabolko, srce, paradižnik

Neobičajni originalni odgovori: Mars, kapa palčka

Kaj lahko narediš, da bo tvoja šola lepša?
Obrišem si čevlje na vhodu, posadim rožice, se smejem.

Kako nastanejo oblaki?
Tisti, ki so odšli v nebo, pihajo mehurčke.

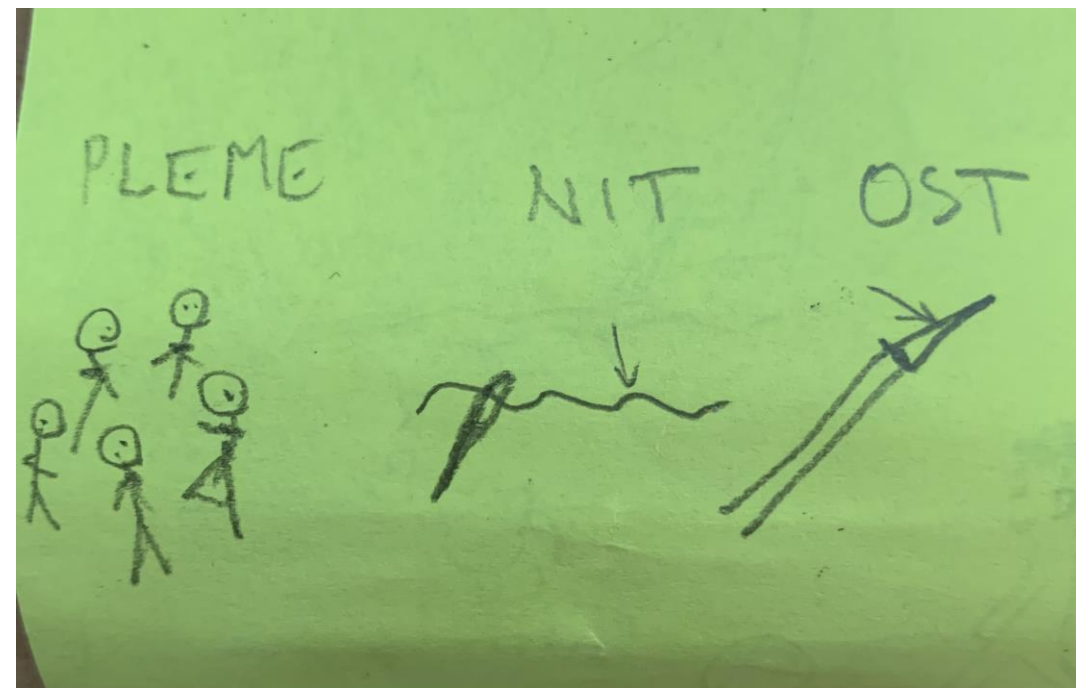
What ended in 1896?

1895

What was significant about

Možnosti spodbujanja besedne ustvarjalnosti

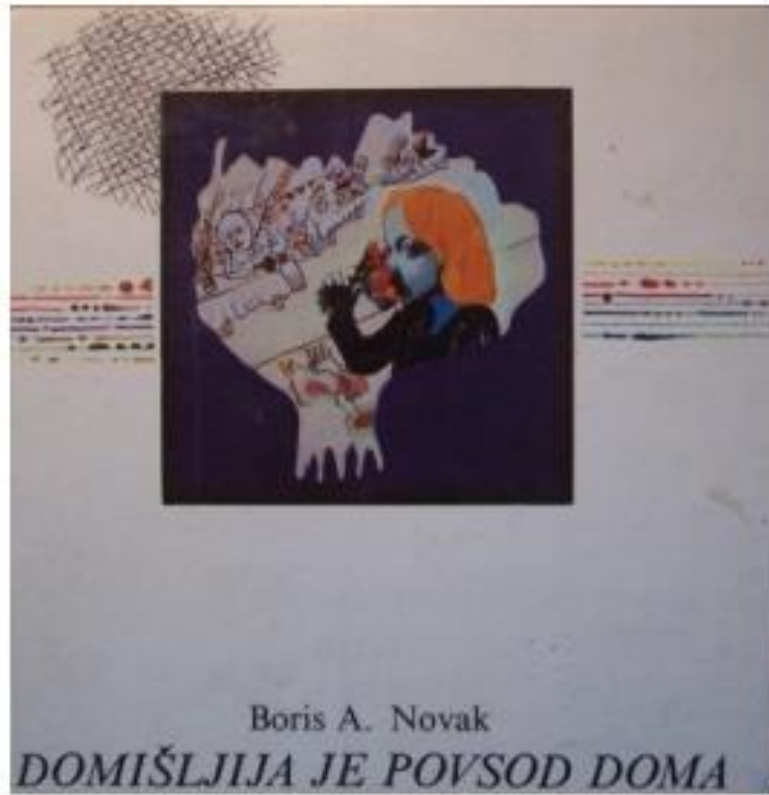
- Izmišljanje nadaljevanja zgodbe ali spreminjanje konca (*elaboracija*)
- Iskanje povezav – npr. Kaj imata skupnega Ostržek in kisik?
- **Iskanje asociacij** – Nariši plemenitost.
- Iskanje možnosti rabe – npr. Za kaj vse lahko uporabiš oklep?

Avtorica: udeleženka Sodelobr@Inice

Vaje za bogatitev besedišča

- Naštevanje asociacij ob izbrani besedi.
- Sestavljanje akrostiha.
- Pojasnjevanje prenesenih pomenov (Npr. Narediti iz muhe slona).
- Nasprotja, sopomenke, protipomenke, nadpomenke, podpomenke, besede iz iste družine.
- Izmišljanje pomanjševalnic in ljubkovalnic.
- Izmišljanje rim.

Dostop: <https://www.bolha.com/otroska-literatura/domisljija-je-povsod-doma-boris-a-novak-oglas-866453>

REKLAMA

zakaj ima nebo
tako dolge plave
lepe lase?
zato ker si jih umiva
z dežjem
in šamponom oblakov

šampon oblakov
je najboljši šampon na svetu
ki se peni po celem nebu

po pranju las priporočamo
fen sonca

Vir: Blažič, M. M., Petač, 2011

REKLAMA

zakaj ima nebo
tako dolge plave
lepe lase?
zato ker si jih umiva
z dežjem
in šamponom oblakov

šampon oblakov
je najboljši šampon na svetu
ki se peni po celem nebu

po pranju las priporočamo
fen sonca

- **PISANJE SLOGANOV, REKLAM, PREGOVOROV.** Učenci vadijo, kako s čim manj besedami povedati čim več.
- **VAJE IZMIŠLJANJE PERSONIFIKACIJ.** Kaj počne oblak?
- **PISANJE DIALOGOV MED PERSONALIZIRANIMI PREDMETI (oblak in sonce).**
- **IZVIRNO POIMENOVANJE PREDMETOV.**
- **IZVIRNO DOPOLNJEVANJE PREGOVOROV, SLOGANOV, POVEDI.**
- **PROTIPOMENKE.**
- **NIZANJE PRIDEVNIKOV, KI IZRAŽAJO LASTNOSTI PREDMETOV.**
- **VSTAVLJANJE MANJKAJOČIH BESED V BESEDILO.**
- **USTVARJALNA NALOGA: NAPIŠI REKLAMO ZA NOVE BONBONE Z NENAVADNIM IMENOM.**
- **POUSTVARJALNA NALOGA: REKLAMO S TELEVIZIJE/ČASOPISA/REVIJE/SPELTA PREOBLIKUJ V PESEM (po vzoru Borisa A Novaka).**

Frazemi v ožjem smislu imajo štiri temeljne lastnosti, ki jih ločijo od drugih jezikovnih enot:

- večbesednost,
- stalnost oblike in pomena,
- neizpeljivost pomena iz vsote pomenov sestavin frazema in
- ekspresivnost

1. VEČBESEDNOST

Frazem obsega vsaj dve besedi, npr. cepiti dlako.

Enobesedna tvorjenka, npr. dlakocepiti, ni frazem.

2. STALNOST OBLIKE IN POMENA

Stalnost oblike pomeni, da frazema ne smemo oblikoslovno, besedotvorno, skladijsko ali sestavinsko spreminjati (**govoriti, kot bi rožice sadil** ≠ **govoriti, kot bi rožico posadil**)

Tudi pomen frazema je vedno enak.

Npr. **gledati kot tele v nova vrata** pomeni 'gledati neumno, začudeno', 'ne vedeti za kaj gre' ne pa gledati presenečeno ali radovedno, saj je to lahko pomen že drugega frazema (debelo gledati, prodajati zijala).

Frazemi so enote v govornem slovarju, ne tvorijo jih sproti. To je stalnost pomena.

3. NEIZPELJIVOST POMENA IZ VSOTE SESTAVIN

POMENA FRAZEMA

Pomen frazema ni predvidljiv iz besed, ki ga sestavljajo.

Neizpeljivost oziroma nemotiviranost loči frazeme od ostalih besednih zvez. Iz stalne besedne zveze teči kot zajec lahko sklepamo pomen; kako teče zajec – hitro, torej je pomen predvidljiv. Frazem v tem grmu tiči zajec pa nam ne pove čisto nič, **pomena se moramo naučiti**.

Glede na stopnjo motiviranosti Toporišič po pomenu loči sestave, skupe, sklope in zrasleke.

- **Sestavi imajo pomen enak pomenu posameznih sestavin**, so 100 % motivirani. Torej so to stalne besedne zveze, ki jih kot enote jemljemo iz spomina (**spalna srajca**).
- **Skupi so frazemi, ki so 50 % motivirani**; le del sestavin ima prenesen pomen (**kriva prisega – lažna prisega**).
- **Sklopi so frazemi s prenesenim pomenom**. Imajo sicer slovarsko docela predvidljiv pomen, ki pa je različen od frazeološkega (**zavihati si rokave – resno se lotiti česa, pretipati komu kosti – pretepsti koga, belo pogledati – začuditi se**).
- **Zrasleki so stalne besedne zveze, katerih pomena niti približno ne moremo uganiti iz besed, ki ga tvorijo** (priti na boben, za vsako figo, iti rakom žvižgat). Nekatere besede, ki jih frazem vsebuje, same nikoli ne nastopajo (**priti na kant, na vse kriplje**).

4. EKSPRESIVNOST

Ekspresivnost je posledica **pomenskih premikov in oblike**. Ta se kaže v vsebovanju rime, asonanc ali ritmiziranja

(Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.). Frazem izraža ali vzbuja **čustveno razpoloženje**.

Pri tem moramo omeniti konotacijo – negativna in pozitivna čustvena zaznamovanost (bela vrana, črna ovca – oboje pomeni izjema, vendar bela vrana pozitivna, črna ovca pa negativna.)

O poučevanju frazeologije v osnovni šoli

- Frazeme učenci pogosto srečavajo v vsakodnevnem govoru, časopisju, knjigah, ki jih prebirajo, zlasti pa v umetnostnih besedilih pri pouku književnosti. Da bi jih pravilno razumeli, se jih je potrebno naučiti.
- ... teoretično in z vajami predstaviti učencem ter jim tako pomagati pri širjenju obzorja ...
- Nekaj vaj: Evelina Umek: Slovar radovednega Tačka

V zunanjih preizkusih znanja iz slovenskega jezika za osmošolce so se pojavljale naloge različnih tipov:

- iskanje najustreznejšega pomena pregovorov, kjer so učenci izbirali med štirimi možnostmi;
- izbira najnatančnejšega pomena frazema med štirimi možnostmi;
- razlaga pomena frazema;
- izbira pregovora/frazema, ki je danemu po pomenu najbližji;
- povezovanje frazemov in njihovih pomenov;
- izpisovanje frazemov iz besedila.

Vaja za učence:

- Tvoriti besedilo, v katerem morajo uporabiti čim več frazemov s seznama.

- zavihati si rokave
- pretipati komu kosti
- belo pogledati
- priti na kant
- na vse kriplje
- govoriti, kot bi rožice sadil
- debelo gledati
- prodajati zijala
- bela vrana
- črna ovca
- Jabolko ne pade daleč od drevesa.
- Vrana vrani ne izkljuje oči.

Pomen učiteljevih vprašanj ob izhodiščnem besedilu:

Primeri 1. in 2. razred:

Hvaležni medved

- Kaj bi se zgodilo, če bi na vrata našega stanovanja potrkal medved?
- Bi se lahko skrili?
- Bi nam zastala noga in glas v grlu tako kot materi v pripovedki?

Miš zgrizla pogodbo

- Kaj je v pogodbi pisalo?
- Kdo je ostal praznih rok?

Zajček in repa

- Česa se je zajček razveselil v hudi zimi, ko je šel iskat kaj za pod zob?

Dvojčka, Pedenjped

- Kaj pomeni, da je Pedenjpedu "enak na las"?

Pri zobozdravniku, Pedenjped

- Kaj pomeni, da je treba "stisniti zobe"?

Primeri 3. razred (razlage):

Aleš spi kot polh. To pomeni, da

- je zvit v klobčič,
- spi pod zemljo,
- spi zelo trdno.

Kekčeva pesem

- Kdo so mile jere in kisle cmere?

Moj dežnik je lahko balon

- Kdo je dvignil kazalec?
- Kaj je to pomenilo?

OBLIKE SVETA

ODMEV

(Naravna rima)

Da preglasim svoj strašni strah,
kot nor vpijem v gorah:

Jaz sem junak! Jaz sem junak!...

Odmev odvrne: N A K, NAK, nak...

Dostop: <http://www2.arnes.si/~osljhism1/rima.html>

Boris A. Novak,

OBLIKE SVETA

Pesmarica pesniških oblik

Kar se bere in najde v tej knjigi, je z eno besedo sijajno! Vsaj jaz česa podobnega ne poznam: da bi se v isti osebi znašla tako odličen pesnik, takšna mehka in obenem duhovita lirična duša, ter tako natančno misleč poznavalec literarne teorije! In še naprej: da bi tak pesnik znal na način, ki je daleč od pogostne teoretske odvratnosti, povedati bistveno o množici pesniških oblik, zraven pa napisati vrsto vzorcev, nekaterih celo prvič v slovenščini, ki niso naštancani ali za lase privlečeni, temveč prava, odlična poezija - ne, česa takega ni najti kjerkoli in kadarkoli!

...

Matjaž Kmecl

Boris A Novak:

Ljubezenska za dečka, Ljubezenska za deklice

PO BRANJU:

STROKOVNA PRIPRAVA UČITELJA	
Tema pesemskega besedila:	1. tema: ljubezen 2. tema: prijateljstvo (osebna skrivnost)
Iskanje osrednje besede:	Ljubezen, »on je bil le v eno, ona je bila le v enega«
Opazovanje prvin za razvijanje bralne sposobnosti:	likovna pesem, naštevanje
Predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila:	Premagovanje stiske ob srečanju s sošolcem/sošolko, v katerega/-o si zaljubljen

Aktivacija:
ZALJUBLJENI PARI

Steklenica - zamašek

- **Preneseni pomen, pregovor, rek**

- Ljubezen gre skozi želodec.
  - *Pomeni mi, da sem zelo lačen. (Piki)*
  - *To je kuhanje v dvojici ki se imata rada. (Metuljčica 1)*
  - *Da gre skozi tebe. Ko gre mimo srca si zaljubljen. Ko pa pride do želodca pa nisi več zaljubljen. (Kobila)*
- Ljubezen je slepa.
  - *Pomeni mi, da nič ne vidim in da sem čoknen. (Piki)*
  - *Da ne vidiš v kerga si. (France Prešeren)*
  - *Da si slep in da nič ne vidiš, razen svoje ljubezni. (Delfin)*
- Bila sta v rožicah.
  - *To, da sta bila zaljubljena. (Pikapolonica 2)*
  - *Da sta pila vino in sta bila pijana. (Jagoda)*
  - *Da sta se vrgla v rože. (Želva)*

Vir: Blažič, M. M., Petač, 2011

- DOPOLNJEVANJE DEFINICIJ PESNIKA BORISA A. NOVAKA:

„Maslo je rjuha od kruha.“

Boris A. Novak, Prebesedimo ...

Na svetu je veliko veliko ljudi
in veliko veliko besed.

In kakor je na svetu preveč odraslih ljudi,
tako je tudi preveč odraslih besed.

Kajti, te odrasle, stare besede
so blede kot krede
in dolgočasne kot grde sosede!

Stare besede ne pojejo.
Stare besede le papir jejo.

Tako stara budilka sploh ne zveni.
In stara besede medved sploh ne je meda.
Stara beseda policaj pa namesto palice
v roki drži – polico!

Zato se razbesnimo in prebesedimo besede!

Poiščimo kakšne skrite, nezaslišane –,
odkrijmo kakšne neznane --,
ustvarimo kakšne ---,
skujmo ----,
izmislimo si kakšne nove besede!

Budilko prebesedimo v –zzzbudilko!
Medveda preimenujmo v –medjeda!
Policaja pa prekrstimo v – palicaja.

In glej, čudež!

Popravljena beseda zzzbudilka zzzvoni kot zzzmešana!
Požrešna beseda za medjeda je sklede in sklede meda!
Postavni besedi palicaj pa ob pasu res visi – palica!

Te prebesedene besede pojejo, pojejo!

Kajti, otroštvo besed
je rožnato kot sen
in kratkočasno kot pesen!

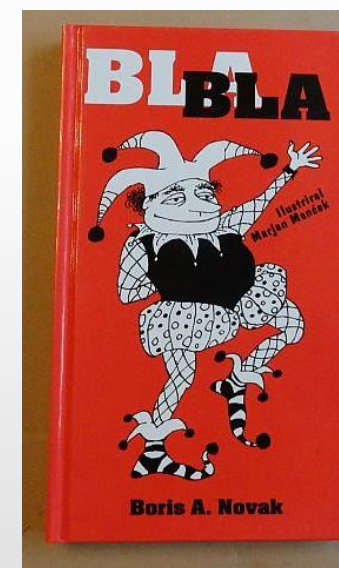

- **NARIŠI POMENE VERZOV.**
- **NAŠTEJ ASOCIACIJE OB BESEDI BESEDE.**
- **NOVE PREDPONE:**
... besede
- **Kaj pomeni, da stare besede jedo papir?**
- **PODČRTANE VERZE POVEJ DRUGAČE.**
- **POIŠČI PREGOVORE - BESEDA.**
- **NIZANJE PRIDEVNIKOV OB SAMOSTALNIKU: BESEDA - ...**
- **KAJ BI BILO, ČE BI BESEDE ... PREBESEDILI v ...**

In ne pozabimo na asociacije ob ilustracijah.

PREBESEDIMO
BESEDE

<https://www.youtube.com/watch?v=2BKmuY-qNTA>

Za konec ...

- Boris A. Novak:

Kdo sem jaz?

Popotnik. Od vsega, kar ljubim, potujem stran, daleč, na konec sveta, nedogledno obzorje, kjer varno samujem: na tujem. To moje srce je na smrt radovedno. A nič več ni tu. Vse je zbrisano. Tu je samo vrtoeglava praznina: za vedno zamrznjeni ljubi obrazi in toča spominskih dotikov, boleče navzoča.

- Hvala za sodelovanje.
- **Delite svoje mnenje, povratno informacijo in predloge.**
- Povabilo k nadaljnjemu sodelovanju.

•

Viri in literatura:

- Blažič, M. M., Petač, D. (2011) Razvijanje ustvarjalnih sposobnosti učencev v prvem triletju 9-letne osnovne šole. Diplomsko delo. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Blažič, M. (1996). Reading and writing appreciation in Slovene elementary schools: results of a survey. V: Crosman, R. (ur.) Reader. Providence: št. 35/36, str. 55–66.
- Grosman, M. (2006). Razsežnosti branja. Za boljšo bralno pismenost. Ljubljana: Karantanija z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS.
- Grosman, M. (2007). Zakaj je potreben stopenjsko zasnovan pouk bralne zmožnosti za leposlovje, V: Grosman, M. in dr. (2007). Stopenjskost pri usvajanju pismenosti. Ljubljana: ZRSŠ, 20–35.
- Kordigel Aberšek, M. (2008). Didaktika mladinske književnosti. Ljubljana: ZRSŠ.
- Novak, L. (2016). Spodbujanje razvoja bralne kompetenc ena literarnem področju v 1. VIO. Doktorska disertacija. Pef Ljubljana.
- Novak, L. (2017). Šola prilagojena šestletnikom ali šestletniki prilagojeni šoli?. V: Šolsko svetovalno delo (ur. Cvetka Bizjak), str. 35-45. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Novak, L. (2018). Raziskovanje lastne prakse – kako in le zakaj?. V: Vzgoja in izobraževanje (ur. Zora Ilc Rutar), str. 17 - 25. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Novak, L. (2020). Ko je učenje personalizirano, ima vsak učenec glas, njegovo učenje pa je vidno Vzgoja in izobraževanje (ur. Zora Ilc Rutar), str. 6-13. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Saksida, I. (2008). Komunikacijski pouk književnosti v osnovni šoli. V: Saksida, I., (ur.): Poti in razpotja didaktike književnosti. Mengeš: Izolit, 8–27.
- Saksida, I. (2005). Bralni izzivi mladinske književnosti. Domžale: Izolit.
- Učni načrt (2018): program osnovnošolskega izobraževanja Slovenščina. Slovenščina. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo.